

Eylem Adı	Çözüm Önerisi	Eylemin Çıktısı	Sorumlu Kurum	İlgili Kurum	Takvim
<i>Eylemin 1-2 cümlelik çok kısa tanım ve açıklaması (Birden fazla kurum/kuruluşla ilgili olan, koordinasyon gerektiren ve kısa, somut, sonuç odaklı konular olmalıdır.)</i>	<i>Eylemin yatırım ortamının iyileştirilmesine nasıl katkı sağlayacağına ve çözüm önerilerine dair kısa açıklama (Eylemin gerçekleşmesi için atılması gereken adımlar sıralı bir şekilde yazılmalıdır.)</i>	<i>Eylemin sonucunda elde edilecek somut çıktı (Kanun, kararname vb. değişikliği ihtiyacı, idari düzenleme, süreç iyileştirmesi, vb...)</i>	<i>Eylemin gerçekleşmesi için koordinasyonu sağlayacak kurum</i>	<i>Eylemin tamamlanması için koordinasyonu gereken kurum/kurumlar</i>	<i>Gerçekleşmeye ilişkin takvim tahmini</i>
1	Haberleşme altyapısı sadece Telekom sektörü için değil, diğer sektörler ve hatta tüm ülke ekonomisi için olmazsa olmaz bir unsurdur. Güçlü bir iletişim/fiber altyapısı olmazsa, haberleşmeden sağlığa, eğitimden ticarete gibi ekonomi için hayati sayılacak birçok sektör durma noktasına gelecektir. Fiber altyapı ile ilgili son dönemlerde basında Türkiye’de Telekom altyapısının perakende hizmetlerden ayrılmasına yönelik çeşitli haberlere rastlanmaktadır. Fiber altyapı konusunda, telekomünikasyon sektörünün geçmiş tecrübeleri, iyi bir şekilde bütün paydaşların görüşleri alınmadan atılacak herhangi bir adımın yarardan çok zarara neden olacağını göstermektedir. Bu doğrultuda, devletimizin liderliğinde, özel sektör ve yerel yönetimlerle iş birliği içinde sürdürülebilir, kapsayıcı bir fiber ağ altyapısının inşası, uzun vadede daha güçlü bir ekonomik büyüme ve toplumsal gelişme için temel oluşturacaktır. Bundan sonraki sürece yönelik çalışmalarda dikkat edilmesi gereken hususlara dair önerilerimiz; • Hangi model olursa olsun söz konusu oluşumun sadece toptan	• Mevzuat değişikliği • Mevcut uygulamaların düzeltilmesi, süreç iyileştirilmesi	Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı	Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu	Mart 2025

¹ <https://telkoder.org.tr/wp-content/uploads/2024/12/24-015.pdf>

² <https://telkoder.org.tr/wp-content/uploads/2024/12/24-017.pdf>

Eylem Adı	Çözüm Önerisi	Eylemin Çıktısı	Sorumlu Kurum	İlgili Kurum	Takvim	
	hizmet sunması sağlanmalıdır. •Ülkede altyapı hizmeti veren tüm işletmecilerin altyapılarını kapsamalıdır. •Hissedarlık yapısı eşit ve adaletli olmalıdır. •Yönetimi bağımsız olmalıdır. •Düzenleyici Denetim olmalıdır. •Yeni katılımcılara açık olmalıdır. •Rekabetin Devamlılığı esas olmalıdır. Ülkemizin fiber altyapısı için bundan sonraki strateji ne olursa olsun, bu stratejinin temelinde, tüm işletmecilerin eşit, adil ve makul kâr payı ile altyapıya erişimi esas alınmalıdır. Altyapı artık bir üstünlük aracı olmaktan çıkarılmalı ve esas rekabet hizmet kalitesi ve yenilikçilikte olmalıdır. Bununla birlikte, •Geçiş Hakkı yöntemi ile kendi altyapısını tesis etmek isteyen işletmecilere öncelikli olarak tesis paylaşımı yapma ön şartı getirilmektedir. Sektörün önünü daha gerçekçi ve sağlıklı bir temelde açmak için Geçiş Hakkı Yönetmeliği'nde tesis paylaşımı zorunluluğunun kaldırılması gerekmektedir. •Tesis paylaşımı mevzuatı tam olarak uygulanmalı, tesis paylaşımı başvurularına sınırlama getirilmemeli, geciktirilmesinin önüne geçilmeli ve tarifelerinin düşürülmesi sağlanmalıdır. •Elektronik Haberleşme Bilgi Sisteminin (EHABS) tam ve doğru olarak çalışması sağlanmalıdır.					
2	Veri Merkezi İşletmeciliği Ekosisteminin Desteklenmesi ³⁴⁵	Ülkemizde mevcut ve yeni veri merkezleri yatırımlarının desteklenmesini sağlayacak, diğer ülkelerle rekabette öne geçmemizi sağlayacak destekler ve teşvikler hayata geçirilmelidir. Böylece, ülkemize ait içerikler yurtiçinde barındırılmış olacak,	•Mevzuat değişikliği •Mevcut uygulamaların	Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı	Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi	Mart 2025

³ <https://telkoder.org.tr/wp-content/uploads/2024/03/24-004.pdf>

Eylem Adı	Çözüm Önerisi	Eylemin Çıktısı	Sorumlu Kurum	İlgili Kurum	Takvim
	yetmiş personel ülkemizde istihdam edilecek, Türkiye, küresel ve bölgesel bir cazibe noktası haline gelecektir. Bu doğrultuda; •Veri Merkezlerine, “Cazibe Merkezleri Programı” kapsamında sağlanan destek ve teşvikler kullanılamamaktadır. Bu teşviklerin kullanılabilmesi için bölge (il sınırı) ve beyaz alan sınırı (5000 m ²) kaldırılmalı ve ülke geneline yaygınlaştırılmalıdır. •Veri Merkezi İşletmecilerine özel elektrik tarifesi hazırlanmalıdır. Bu tarife en fazla sanayi elektriği tarifesinin yarısı kadar olmalıdır. •Fiber erişim sağlayıcıların Veri Merkezlerine özel indirimli tarife oluşturmaları zorunlu tutulmalıdır.	düzeltilmesi, süreç iyileştirilmesi			
3	Birden Fazla İnternet Değişim Noktasının Kurulması Orta Asya’da yaşayan yaklaşık 280 milyon insanın internet trafiğinin Türkiye’den geçmesi yerine, bütün işletmecilerin bağlandığı birden fazla İnternet Değişim Noktası olmaması nedeniyle, Kafkas trafiğinin balkanlar üzerinden gerçekleştiği ve Bulgaristan’dan Avrupa’ya ulaştığı görülmektedir. Tüm erişim sağlayıcıların bağlanacağı birden fazla İnternet Değişim Noktasının kurulmasıyla, Türkiye’nin verisi Türkiye’de kalacak, Türkiye internet trafiği konusunda bölgesel bir merkez olacak, veriye çok daha hızlı ve ucuza erişilebilecektir.	•Mevzuat değişikliği (2. Eylem Önerimiz ile birlikte düşünülmeye gereken bir süreç) •Farkındalık çalışmaları	Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı	Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu, Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi	Mart 2025
4	Sektör Üzerindeki Vergi Yükünün Hafifletilmesi Elektronik Haberleşme Hizmetlerinden alınan; Katma Değer Vergisi (%18), Özel İletişim Vergisi (%10), Evrensel Hizmet Fonu (%1), BTK Masraflarına Katkı (%0,35) gibi birçok vergi nedeniyle, işletmeciler üzerinde ciddi bir vergi yükü bulunmaktadır. Elektronik Haberleşme Sektöründen alınan vergilerin düşürülmesi neticesinde Telekomünikasyon işletmecileri vatandaşlarımıza daha kaliteli ve ucuza hizmet sunabilecektir.	Mevzuat değişikliği	Hazine ve Maliye Bakanlığı	Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu	Haziran 2025

⁴ <https://telkoder.org.tr/wp-content/uploads/2024/05/24-006.pdf>

⁵ <https://telkoder.org.tr/wp-content/uploads/2024/09/24-013.pdf>

Eylem Adı	Çözüm Önerisi	Eylemin Çıktısı	Sorumlu Kurum	İlgili Kurum	Takvim
5 Sanal Mobil Şebeke İşletmeciliğine-Hizmetine (SMŞİ-SMŞH) Kazandırılması⁶⁷	Ülkemizde toplam 43 işletmeci SMŞH sunmak için yetkilendirilmiştir. İlk SMŞH yetkilendirilmesinin verildiği Haziran 2009 yılından bugüne kadar toplam 107 işletmecinin yetkilendirmesi çeşitli sebeplerden iptal olmuştur. Her geçen gün küresel pazarda büyüme eğilimi gösteren bu hizmetlerin, ülkemizde ilk yetkilendirilmenin verildiği tarihten itibaren geçen yaklaşık 16 yılda başlayamadığı görülmektedir. Bu konuya işlerlik kazandırılması için; •Çifte Hazine Payı uygulaması kaldırılarak, SMŞH işletmecilerinin mali yükü azaltılmalıdır. •Sektör üzerindeki yüksek vergi yükü, Avrupa standartlarına yakın bir seviyeye çekilmelidir. •SMŞH kapsamında, her üç mobil şebeke işletmecisi EPG ilan edilmeli, erişim ve arabağlantı sağlama yükümlülüğü ile Referans Erişim ve Arabağlantı Teklifi Hazırlama ve Yayımlama yükümlülüğü getirilmelidir. •Referans erişim tekliflerinde makul fiyatlandırma politikaları uygulanmalıdır. •SMŞH işletmecilerine, 5G lisans ihalelerinde spektrum tahsis edilmesi sağlanmalıdır. •Lisans şartlarında, Mobil Şebeke İşletmecilerinin SMŞİ'lere adil erişim ve arabağlantı sağlama yükümlülüğü açıkça belirtilmelidir. •Yeni iş modelleri (IoT, vb.) teşvik edilerek niş pazarlara yönelik girişimler desteklenmeli, şebeke dilimleme teknolojisi ile farklı sektörlerle özel sanal şebekeler geliştirilmelidir.	•Mevzuat değişikliği •Mevcut uygulamaların düzeltilmesi, süreç iyileştirilmesi	Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu	Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı	Haziran 2025

⁶ <https://telkoder.org.tr/wp-content/uploads/2024/12/24-016.pdf>

⁷ <https://telkoder.org.tr/wp-content/uploads/2024/12/24-018.pdf>